

Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Aika: 29.4. klo 9-11

Paikka: Nh Meritulli, Meritullinkatu 8, Helsinki

Osallistujat

Johtaja Erja Heikkinen, OKM

Teollisuusneuvos Maija Lönnqvist, TEM (pj)

Pääsihteeri Johanna Moisio, VNK

Strategia- ja tutkimusjohtaja Olli Kärkkäinen, VM

Erikoistutkija Kaisa Oksanen, UM

Johtava asiantuntija Hanna-Miina Sihvonen, SM

Tutkimusjohtaja Pekka Appelqvist, PLM (estynyt)

Tutkimusjohtaja Mikko Peltonen, MMM

Yksikön johtaja Niko-Matti Ronikonmäki, LVM (estynyt, sijasta yksikön johtaja Johanna Särkijärvi)

Erytisasiantuntija Kati Takaluoma, STM

Tutkimusjohtaja Laura Höijer, YM

Johtaja Hannu Kemppainen, Business Finland

Pääjohtaja Paula Eerola, Suomen Akatemia (estynyt, sijasta ylijohtaja vs. Floora Ruokonen)

Toiminnanjohtaja Ida Mielityinen, ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Pääjohtaja Johanna Buchert, tutkimuslaitosten yhteenliittymä Tulanet (estynyt, sijasta toiminnanjohtaja Sanna Marttinen)

Rehtori Jukka Kola, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry

Johtaja Erkki Ahola, Teknologiateollisuus ry

Johtava asiantuntija Mika Tuuliainen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Digi-, innovaatio- ja korkeakoulupolitiikan asiantuntija Maria Nyroos, Suomen yrittäjät ry

Erytisasiantuntija Anni Kaukoranta, TEM (siht)

Neuvotteleva virkamies Sanna Nieminen, VM (siht) (estynyt, sijasta budjettineuvos Taina Eckstein)

Johtava asiantuntija Antti Pelkonen, VNK (siht) (estynyt)

Opetusneuvos Riina Vuorento, OKM (siht)

Johtava asiantuntija Jussi Alho, OKM (asiantuntija)

Johtava asiantuntija Harri Länsipuro, TEM (asiantuntija)

Kokousmuistio

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Kehysriihen päätökset valtion T&K-rahoituksen kohdennuksista vuosille 2025-2028

Strategia- ja tutkimusjohtaja Olli Kärkkäinen esitteli kehysriihen päätöksiä valtion T&K-rahoituksen kohdennuksista vuosille 2025-2028. Hallituksen neuvottelut vuosien 2025-2028 julkisen talouden suunnitelmasta ("kehysriihi") pidettiin 15.-16.4. Kehysriihessä tehtiin päätöksiä T&K-rahoituslisäysten kohdentumisesta kehyskaudella. Valtion T&K-rahoitus kasvaa T&K-rahoituslain mukaisesti vuosittain noin

280 milj. eurolla. Riihessä päätettiin osa vuosittaisista lisäyksistä ja lopuista päätetään myöhemmin normaaleissa budjettimenettelyissä. Rahoitusta päätettiin kohdentaa mm. Business Finlandin ja Suomen Akatemian myöntövaltuuksien korottamiseen, tutkimuslaitosten määräaikaiseen post doc-ohjelmaan, EuroHPC-hakuun uuden supertietokoneen hankkimiseksi sekä EU-vastinrahoitukseen korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille. Valtion T&K-investoinneilla tavoitellaan kestäväen talouskasvun vauhdittamista, kilpailukyvyen vahvistamista sekä tuottavuuden kasvua. Kärkkäinen korosti, että rahoitus tulee kohdentaa niin, että sen vaikuttavuutta voidaan seurata. Rahoitusta voidaan uudelleen kohdentaa, mikäli haettua vaikuttavuutta ei arvioida saavutettavan. Kärkkäinen korosti, että rahoitusta on kohdennettu tavalla, jolla eri tki-toimijat voivat siitä hyötyä. Esimerkiksi Business Finlandin rahoitusta kohdentuu tutkimukseen ja EuroHPC:n käyttäjäkuntaan kuuluvat myös yritykset.

Keskustelussa nostettiin esille tuottavuusohjelman ja säästöjen vaikutuksia ministeriöiden ja niiden hallinnonalan toimijoihin. Kärkkäinen totesi, että säästöjen vaikutuksia tarkastellaan mm. osana ensi vuoden talousarvioesityksen valmistelua. EU-vastinrahoituksen lisäyksiä pidettiin keskustelussa tärkeänä, mutta vastinrahoituksen saajien lukumäärää olisi hyvä laajentaa. Lisäksi tuotiin esille, että tarvitaan myös resursseja ja osaamista mm. hakemusten valmisteluun sekä EU-vaikuttamiseen. Pj. totesi, että vastinrahoituksen myöntämisen periaatteita tullaan vielä tarkastelemaan. Tutkimusinfrastruktuurit ja niiden hyödyntämisen johdonmukaisuus nousivat keskustelussa esille. Heikkinen totesi, että SA infrarahoituksen kokonaisuutta katsotaan laajemmin, tärkeää huomioida myös kansainväliset infrastruktuurit. Lisäksi keskustelussa nousi esille julkisen sektorin T&K-toiminta sekä yhteistyö yksityisen sektorin ja tutkimustoimijoiden kanssa, tähän toivottiin vielä kiinnitettävän huomiota rahoitussuunnitelman viimeistelyssä. Pj. vahvisti, että julkisen sektorin yhteistyön ilmeneminen suunnitelmassa tarkastetaan.

4. Valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Erytisasiantuntija Anni Kaukoranta ja opetusneuvos Riina Vuorento esittelivät valtion T&K-rahoituksen suunnitelman viimeisintä luonnosversiota. Suunnitelma on tarkoitus toimittaa lausuntokierrokselle 6.-24.5. väliseksi ajaksi. Tämän jälkeen suunnitelma viimeistellään, käsitellään TIN:ssä 4.6., VN yleisistunnossa 13.6. ja se on tarkoitus antaa eduskunnalle pääministerin ilmoituksena vielä ennen eduskunnan kesätaukoa. Työryhmälle toimitetussa suunnitelman luonnosversiossa on huomioitu työryhmän 12.3. kokouksessa, TIN:ssä 15.3. sekä parlamentaarisisessa TKI-seurantaryhmässä 9.4. annetut kommentit. Lisäksi kehysriihen kirjaukset on otettu huomioon. Suunnitelmaan on lisätty uusina osioina TKI-toimintaympäristön kehittäminen (luku 5) ja Suunnitelman valmistelu (luku 8).

Keskustelussa todettiin, että suunnitelma on kehittynyt parempaan suuntaan ja punainen lankakin alkaa tekstistä hahmottumaan. Suunnitelman viimeistelyssä pyydettiin kiinnittämään huomiota siihen, että talouskasvun tukeminen tulee huomioiduksi läpi suunnitelman. Samoin tavoitteet, vaikutukset ja seurantamittarit on hyvä käydä johdonmukaisesti läpi. Myös suunnitelman viestinnällisyyteen toivottiin kiinnitettävän huomiota. Keskustelussa tuotiin esille, että yhteistyö on nyt hyvin huomioitu suunnitelmassa. Osaaminen ja osaajapula voisivat olla suunnitelmassa vahvemmin esillä. Esimerkiksi kv-linjaukseen voisi pohtia kv-osaajien näkökulmaa (kyse myös mm. koulutuspolitiikasta, maahanmuuttopolitiikasta). Strategisten valintojen osalta olisi hyvä kirjoittaa selkeästi, että tässä suunnitelmassa strategisia valintoja ei tehdä vaan strategisia valintoja tunnustetaan osallistavassa ja avoimessa prosessissa TIN:n johdolla. Työryhmän jäseniä kehoitettiin osallistumaan lisäksi pian alkavaan lausuntokierrokseen .

5. Muut asiat

Työryhmän toimikausi päättyy toukokuun loppuun ja kyseessä oli työryhmän viimeinen kokous. Pj. kiitti työryhmän jäseniä aktiivisesta osallistumisesta työryhmän työhön.

Liitteet

Asiakohta 2:

- Kokousmuistio 12.3.2024

Asiakohta 3:

- Esittelykalvot
- Kehysriihen päätökset valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosille 2025-2028

Asiakohta 4:

- Esittelykalvot
- Valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma, luonnos (ei-julkinen)